

Список використаних джерел:

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна ХХІ століття» [Електронний ресурс]: <http://www.info-library.com.ua/books-text-563.html>
2. Коберник О.М. Проектно-технологічна система трудового навчання / О.М. Коберник // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – № 4. – С. 8–12.
3. Коберник О.М., Яшук С.М. Методика організації проектно-технологічної діяльності на уроках трудового навчання: Навчально-методичний посібник / О.М. Коберник, С.М. Яшук. – Умань: СПД Жовтий, 2001. – 82 с.
4. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.
5. Химинець В.В., Кірик М.Ю. Інновації в початковій школі. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. – 312 с.
6. Яшук С.М. Організація проектно-технологічної діяльності учнів основної школи на уроках трудового навчання: дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 2004.

Попович А.С.

*кандидат філологічних наук, доцент, професор,
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка*

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ СТИЛІСТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ-СЛОВЕСНИКАМИ

Здобуття фаху вчителя української мови і літератури реалізується насамперед через засвоєння фахових (спеціальних, професійно-орієнтованих) дисциплін мовознавчого та літературознавчого циклів і ґрунтовне вивчення лінгвістичних одиниць усіх рівнів національної мови. Завершальною й узагальнювальною прикладною дисципліною з-поміж мовознавчих є стилістика української мови.

Методику навчання стилістики української мови у вищій школі розробляли Н. Бабич, В. Бадер, З. Бакум, Н. Баранник, О. Біляєв, В. Ващенко, Г. Волкотруб, О. Караман, С. Караман, А. Капелюшний, А. Коваль, В. Коптілов, П. Кордун, Л. Кравець, І. Кучеренко, В. Луценко, І. Мамчур, Л. Мацько, В. Новосьолова, С. Омельчук, М. Пентилюк, К. Серажим, Л. Сугейко, Л. Шевченко, Н. Шульжук, Н. Янко та інші.

Мета нашої розвідки – проаналізувати особливості вивчення стилістики майбутніми вчителями української мови і літератури.

Стилiстика уможливує ґрунтовне вивчення мови в комунікативно-діяльнісному аспекті та відіграє непересічне значення в професійно-методичній підготовці вчителів української мови і літератури.

М. Пентилюк переконує: «Щоб правильно побудувати роботу зі стилістики на уроках української мови, учитель повинен добре знати зміст стилістичних понять, передбачених чинною програмою, особливості кожного стилю мовлення та можливості їх опрацювання на уроках фонетики, лексики, граматики і зв'язного мовлення» [4, с. 318].

Студенти мають оволодіти стилістичними навичками, розвинути стилістичне чуття, здійснювати функціонально-стилістичний підхід до викладання української мови.

Неперервне і взаємопов'язане вивчення стилістики української мови у вищій школі відбивається в етапності навчання:

1) пропедевтичний (підготовчий) етап – з'ясування окремих стилістичних явищ на заняттях з сучасної української літературної мови;

2) основний (систематичний) етап – вивчення дисципліни «Стилiстика української мови»;

3) поглиблювальний (професійно орієнтований) етап – поглиблення знань зі стилістики на освітньому ступені «магістр», третьому освітньо-науковому рівні при підготовці доктора філософії, у закладах післядипломної освіти (підвищення кваліфікації, стажування).

Вивчаючи сучасну українську літературну мову, увагу студентів зосереджуємо «на природі й сутності мовних одиниць, семантичних і формально-граматичних ознаках» [3, с. 3].

Мета вивчення стилістики української мови у виші – поглибити в студентів розуміння мовних явищ, показати систему української мови в її довершеній, поліфункціональній формі, домогтися засвоєння основних понять теоретичної стилістики і оволодіння стилістичними нормами літературного мовлення, прищепити чуття естетики мовлення, вміння працювати над словом і стежити за мовленням учнів [2].

На напрямі підготовки «Середня освіта (Українська мова і література)» освітнього ступеня «бакалавр» виокремлюємо три змістові модулі: Вступ. Основні поняття стилістики; Фоностилістика, лексична і фразеологічна стилістика; Стилiстичні засоби словотвору, морфології та синтаксису.

На спеціальності «Середня освіта (Українська мова і література)» освітнього ступеня «магістр» пропонуємо читати такі курси, як «Мовна культура ділового спілкування» («Ділове спілкування», «Етика ділового спілкування»), «Гендерна стилістика», «Комунікативна стилістика», «Когнітивна стилістика», на спеціальності «Журналістика» – «Медійна стилістика».

Стилiстична підготовка має продовжуватися і на третьому освітньо-науковому рівні при підготовці доктора філософії. Для аспірантів через, скажімо, дисципліни «Функційно-стилiстичні особливості художнього дискурсу», «Декодування поетичного тексту», «Лінгвістична поетика»; для здобувачів вищої освіти іншого фаху – «Культура наукової української мови» («Українська наукова мова»), «Наукові основи професійного мовлення», «Теорія і практика наукового дискурсу» тощо.

В умовах європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи вважається обов'язковим неперервний професійний розвиток – навчання впродовж життя [1]. Це актуальне для вчителів-словесників, тому на курсах підвищення кваліфікації продовжується стилістична підготовка, зокрема можна звернути увагу на певні стилістики української мови (праця К. Лучаковського «Начерк стилістики, поетики і риторики з додатком про красу мови і будову вірша», книга О. Курило «Уваги до сучасної української літературної мови» як «неоцінений стилістичний поради́ник», підручник В. Домбровського «Українська стилістика і ритміка», допоміжний вид навчального видання зі стилістики І.Огієнка «Український стилістичний словник», розвідка М. Сулими «Українська фраза. Коротенькі начерки», окремих спеціальних курсів стилістики української мови Б. Ткаченка «Нарис української стилістики» і т. ін.); сучасні напрями стилістики (когнітивна і комунікативна стилістика, прагмастилiстика, гендерна стилістика, медійна стилістика, креативна та графічна стилістика); тенденції української мовної практики; стилістичні новації різних мовних рівнів тощо.

Отже, майбутньому вчителю-словеснику важливо навчитися володіти словом як основним інструментом своєї професійної діяльності. Водночас він повинен навчити мовної майстерності учнів, виховати культуру мовлення й стилістичну вправність. Завдання вчителя української мови і літератури – кваліфіковано організувати навчання учнів зв'язному мовленню, творам та іншим видам літературно-творчої роботи. Ці вимоги до професійної підготовки вчителя-словесника висувують стилістику на одне з центральних місць в системі профільних дисциплін лінгвістичного циклу.

Список використаних джерел:

1. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / пер. з англ.; за ред. д-ра техн. наук, проф. Ю. М. Рашкевича та д-ра пед. наук, доц. Ж. А. Таланової. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. – 106 с.
2. Мацько Л. Стилістика української мови: програма для філологічних факультетів вищих навчальних закладів України / Л. Мацько // Дивослово. – 2002. – № 9. – С. 50-57.
3. Мацько Л. І. Стилістика української мови: підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; за ред. Л. І. Мацько. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с.
4. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах: підручник / кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2005. – 400 с.

Сірант Н.П.

*викладач-методист,
Педагогічний коледж*

*Львівського національного університету
імені Івана Франка;*

асистент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

Дума З.М.

*спеціаліст вищої категорії, старший учитель,
учитель СЗШ № 42 м. Львова*

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДИТИНИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Все частіше і частіше приділяється увага до проблеми теорії та практики естетичного виховання дитини на уроках математики в початковій школі, як засобу розумового, морального виховання так і, як важливого засобу формування відношення до реальності до засобу формування всесторонньо розвиненої особистості.

Відчуття краси природи оточуючих людей, речей створює в дитині особливі емоційно-психічні стани, збуджує інтерес до життя, загострює допитливість, розвиває мислення, пам'ять, волю і інші психічні процеси [1, 2, 3]. Творити особистість та естетичну культуру, у найбільш сприятливому для цього, молодшому шкільному віці – відзначає багато педагогів, письменників, діячів культури (В.О. Сухомлинський, К.Д. Ушинський, Б.М. Неменський).

На уроках математики, насамперед геометрії, потрібно розвивати в учнів просторову уяву. А для цього необхідно вчитися сприймати певні образи, щоб вони згодом виникали в свідомості школярів. Питання про виникнення образу в свідомості особистості досліджували ще античні філософи (Платон,